EVANGÉLIKUS HARANGSZÓ

A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház lapja

2019. tavasz

A halál közepette is körülvesz az élet

„MEDIA VITA IN MORTE SUMUS” – „Életünk közepette körülvesz a halál”. A középkori ember meghatározó élettapasztalatát fejezi ki ez a régi középkori ének. Az élet sosem volt könnyű, de talán a középkori ember életét sokkal inkább meghatározta, naponta beárnyékolta a halál közelének a rémképe. Amikor a járványok, mint a fekete halál, a pestis, egyik napról a másikra kiragadhatták az embert az életből, amikor egy ifjú csak éppen túlélte egy csata borzalmát, de már a következő háború fenyegette életét – nem kellett sok magyarázat hozzá, hogy az ember saját félelmét hallja bele a középkori egyház énekébe. Érdekes, hogy amikor Luther lefordította ezt az éneket német nyelvre, és hozzáírt további verseket, az ének üzenetében megfordította annak előjelét. Nála a központi üzenet végül nem az, hogy egész életünkben végigkísér minket a halál, hanem arról vall, hogy a halál közepette is ott van az Élet. Ha úgy tetszik, „in media morte in vita sumus” – a halál közepette is élünk. Az élet, a Krisztus feltámadásában számunkra is felkínált és lehetővé tett örök élet átragyog a halálon át. A húsvéti örömhír igazi, ragyogó, valóságillatú összefoglalása is lehetne ez a gondolat.

Amikor Krisztus halálának és feltámadásának emlékünnepére készül az egyház, a feltámadás evangéliumát mai napig sokféleképpen értelmezzük. A hogyan vagy miként kérdéssel nem is nagyon foglalkozunk, Isten titka ez. Sokkal kevésbé lényeges, mint az, hogy miért, mi célból támadt fel Krisztus a keresztre feszítést követő harmadik napon. A cél a mi életünk, az az élet, amit Istennél, Istennel való zavartalan közösségben élhetünk, ami túllépi a tér és idő, a végesség és mulandóság határait.

• *folytatás a 3. oldalon* •

10 *Körkép – március 15.*

13 *„Krisztus feltámadt, elmúlt kín, gyalázat!”*

16 *Kapcsolataink erősítéséért*

A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház és az Evangélikus Ifjúsági Keresztény Egyesület (EVIKE) szervezésében tartjuk meg a KÖZ-ÉP-PONT – IV. ERDÉLYI LUTHERÁNUS IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓT. Ez a találkozó az evangélikus ifjúsági munka csúcsrendezvénye, seregszemléje; itt találkoznak az egyházközségek ifis csoportjai határon innen és túlról.

Sokrétű, sokszínű programmal és a benne húzódó keresztény töltettel, lelkülettel próbálunk maradandót alkotni. Ifjaink életét mint hídverők vezethetjük Istenhez és egymáshoz. A ma emberének egyre nagyobb szüksége van a szeretetre. A szeretet szerint voltunk tervezve, teremtve. Akarva-akaratlanul a legtöbbet és leghasznosabbat ma is a szeretet nyújthat nekünk, mely egyszerűen az élet alapja, ettől élet az élet. A Megváltó háromszori kérdése Simon Pétert rehabilitálja, „ráncba szedi”, rámutat gyengeségeire, kishitűségére. A háromszori tagadás háromszori bizonyságtételt igényel, konkrét kérdésekre konkrét válaszokat. Simon Pétert a feltámadott Krisztus kijózanította. Felismerte, hogy mekkorát hibázott azzal, hogy soha nem adott igazán hitelt Jézus szavainak. A maga igazát hajtogatta. Most, amikor szembesül a valósággal, megdöbbenve veszi tudomásul, hogy milyen rövidlátó, tévelygő, önigazságú ember volt. Jézus Krisztus pedig nem a jogos számonkéréssel hozza rendbe Péter életét, hanem rámutat megváltói áldozatára, a magát másokért odaadó szeretetre (agapé), ami által Péter megváltozik. Azóta kétezer év eltelt, de ma is nap mint nap így jön el hozzánk a feltámadt és megdicsőült Krisztus. Ránk kérdez: Szeretsz-e engem? Hozzám tartozol-e? Elküld a nyájhoz, a gyülekezethez, szolgálatra biztat.

A IV. KÖZ-ÉP-PONT találkozón a hozzánk érkező Úr kérdéseire keressük közösen a megfelelő válaszokat. Magyarokként és evangélikusokként fontos tudnunk, hogy a keresztény hit és a nemzeti identitás összeforrva adja meg azt az életformát, amely szervesen az életet adó Isten tervéhez tartozik. Tőlünk várja, hogy sajátos nemzeti és hitbeli adottságainkat az ő ékes rendje szerint értelmezzük, gyümölcsöztessük. A családalapítás, pályaválasztás mind-mind válasz lehet megkereső szeretetére. Fiataljaink élete, a jövő életformája létfontosságú. Akkor egészséges az egyház, a nemzet, ha mindenki felismeri hivatását, küldetését az Isten alapította rendben. Életformánk válasz lehet tehát: Igen, Uram, én is szeretlek téged, hozzád tartozom, anyanyelvem, kultúrám a te szolgálatodban, az egyházban örök életű, ahogy te is az vagy!

A találkozóra mintegy 350 résztvevőt várunk határon innen és túlról. A rendezvény célja a közösség építése, erősítése, és ebben a munkában a keresztény értékeink, valamint hagyományaink megismertetése, népszerűsítése.

Részvételi díj egy főre 200 lej (teljes ellátás: reggeli, ebéd, vacsora, a sátorhely díja).

A szállás részben házikókban, részben sátorban lesz.

Jelentkezési határidő: 2019. június 25.

EVANGÉLIKUS HARANGSZÓ

Szerkesztőbizottsági elnök: Adorjáni Dezső Zoltán
Szerkesztőbizottsági titkár: Tóth Zoltán
Szerkesztőbizottság: Bencze Orsolya, Fehér Attila, Fejér Olivér, Fogarasi Szép Krisztina, Gödri Alpár, Hankó Szilamér, Koszta István, Krajnik-Nagy Károly
Műszaki szerkesztő: Virág Péter
Korrektor: Keresztes Imola

Lapterv: IDEA PLUS – Könczey Elemér, Fazakas Botond

Nyomdai munkálatok: Idea Nyomda, Kolozsvár
Igazgató: Nagy Péter

Cím: 400105 Kolozsvár, 1989. december 21. sugárút 1.
Tel./fax: 0264 593897, 0264 596614
E-mail: evharangszo@yahoo.com – *www.evangelikus.net*
ISSN 1844 – 1793

Támogatók:

A halál közepette is körülvesz az élet

• *folytatás az 1. oldalról* •

Sajátosan értelmezte a feltámadás csodáját Eugen Biser (1918–2014) rendszeres teológus, a fundamentális teológia művelője, aki egy modern keresztény misztika mellett tört pálcát. Szerinte húsvét történetében nem az a hangsúlyos, hogy honnan támadt fel Krisztus – azaz, hogy a halálból támadt fel –, hanem az a lényeges, hogy „hová" támadt fel: a mi szívünkbe. Amikor így érvel, Pál apostolra hivatkozik, aki önmagáról így vall: „*Többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amit most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem.*" (Gal 2,20) Az apostol gondolatmenetét követve tehát áthelyezi a feltámadás irányát az ember lényének legmélyebb belsejébe, és ezt a gondolatmenetet megerősíti óhajtásként is a keresztény gyülekezet irányába: „*a Krisztus lakjék szívetekben a hit által"* (Ef 3,17). Íme, a feltámadás modern keresztény misztikus értelmezése. Az első feltámadás, a hitben való megújulás misztikus képe: az óember meghal, és feltámad a Krisztusban megújult új ember. Biser előtt is sokan gondolkodtak hasonlóan, és sokan voltak a 20. századi keresztény gondolkodók között, akik a kereszténységben, a feltámadás értelmezésében is a misztikát hangsúlyozták. Paul Tillich például úgy vélekedett, hogy a misztika valamilyen eleme megtalálható minden vallásban és minden területen. Ahol ez a tapasztalat hiányzik, nem marad semmi egyéb, mint egy tanrendszer vagy egy erkölcsi iskola, de nem vallás. Karl Rahner szerint pedig a 21. század keresztény embere vagy misztikus lesz, vagy nem is létezik majd.

És valóban, mai társadalmunkban a misztika mindenféle színezetben megjelenik, az ezotériától a keleti misztikának gyakran az egészséges életvitel gyakorlataiba burkolt formáin keresztül. Nem kell azonban misztikusnak lennünk ahhoz, hogy a feltámadást az élet megújulásaként értelmezzük és át is éljük. Főként, ha annak a gyülekezeteinkben megmutatkozó nyomait keressük. Mindenki megélheti az apostol által is leírt első feltámadást saját személyes életében, de a gyülekezeti életben is úgy, mint egy életet átformáló átalakulást, változást, megújulást. A halál közelségének megtapasztalását követően, ami nem kell kizárólag testi halál legyen, az Élet merőben új fényben mutatkozik meg, mintha minden átváltozott volna. Más a lényeges, sok addig fontosnak vélt dolog jelentéktelenné válik. Ha egy súlyos betegségből felgyógyulunk, ha egy balesetet túlélünk, ha a család épségét fenyegető vihar után mégis együtt maradunk, ha életünk egy zsákutcájából sikerül új útra találnunk, és akkor is, ha kísértések között bennünk megszólaló kételkedést követően ismét hiszünk: új élet támad. Mostanában gyülekezeteinket a számszerű csökkenéstől, a zsugorodástól féltjük, hiszen kevés gyermek születik, sokan külföldre mennek szerencsét próbálni, és egyre kevesebben imádkozunk együtt a templomokban. Lelkipásztorok, felelős egyházi vezetők nem tekinthetünk el az ebben a jelenségben fenyegető veszély felett. De az igazi fenyegetése gyülekezeteinknek, ha meszelt sírokká válnak, ha élettelenné válnak, ha már nem árad belőlük a Feltámadottal való élő közösség jó illata.

Egyszer valaki azt mondta nekem: ha nincsenek terveid a jövőre nézve, akkor máris halott vagy. És milyen igaza volt. Ha nincs jövőképünk, akkor az életünk nem egyéb, mint monoton, egyhangú gyaloglás a biztos megsemmisülés, a meghalás felé. Ha gyülekezeteinknek nincs Krisztusban gyökerező jövőképük, akkor a számszerű apadást máris megelőzi a lélekben való haldoklás. Ebből az apátiából ráz fel bennünket húsvét örömhíre. Nem csupán a következő nemzedékre nézve, nemcsak erdélyi evangélikus gyülekezeteink néhány következő évtizedére nézve, hanem az örökkévalóság felől nézve: van jövőnk, van tervünk, van életünk Krisztusban, aki értünk meghalt a kereszten, és harmadnapon értünk feltámadt a sírból. Ezért a haldoklás közepette is, a halál torkában is hisszük: körülvesz az Élet.

2019 húsvétja ***Adorjáni Dezső Zoltán***

Közösen terveztük a jövőt – szakmai konferencia

A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház Püspöki Hivatala *Egyházi projektek, közösségépítés, perspektívák és kihívások* címmel szakmai konferenciát szervezett február 18–20. között Dálnokon. A konferencia fő célja az volt, hogy közösen áttekintsük a különböző, már megvalósított gyülekezeti és közösségi projekteket, illetve a még megvalósítás előtt álló terveket.

Hétfőn, Zelenák József püspökhelyettes-esperes nyitó áhítatát követően Adorjáni Dezső Zoltán püspök köszöntötte az egybegyűlteket. Majd a szakmai konferencia díszmeghívottja, Tóth László főkonzul *A Magyar Kormány nemzetpolitikai irányelvei* címmel előadást tartott. Többek között ismertette a lelkészekkel a Magyar Kormány azon kezdeményezéseit, melyek az erdélyi magyarságot és gyülekezeteinket érintik.

Kedden, Tóth Zoltán alesperes áhítata után Fehér Attila esperes, egyházkerületi főtanácsos tartott szakmai és technikai tájékoztatót az egyházi projektekkel kapcsolatban. A tájékoztatót követően a brassói, illetve a kolozsvári egyházmegye espereseinek a beszámolója következett a befejezett és a folyamatban lévő beruházásokról. A projektfelelősök beszámolóját egyházkerületi presbiteri gyűlés és a nap kiértékelése zárta.

Szerdán Koszta István alesperes áhítata és a szakmai konferencia kiértékelése zárta az alkalmat. Sikeres három napot tudhatunk a hátunk mögött, számos tapasztalattal gazdagodtunk, közösen tervezhettük egyházunk jövőjét. A konferencia megvalósulásának támogatását köszönjük a Magyar Kormánynak.

Végh Nimród

Egyházmegyei lelkészértekezlet

Március 27-én Zselyken gyűlt össze a kolozsvári egyházmegyénk „nagycsaládja”, hogy az egyházmegye jövőjéről tanácskozzék.

Fehér Attila esperes-főtanácsos köszöntő szavai után Horváth-Mengyán Szofia lelkész áhítata következett. Az ige Jn 14,27-ből szólt hozzánk: „Békességet hagyok nektek: az én békességemet adom nektek, de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen. Az aggodalmaskodás mindannyiunkra jellemző. Aggódó világban élünk. Jézus békessége más, mint az, amit a világ képes nyújtani. A Jézus békessége a benne való megnyugvás, bizalom, reá tekintés. A Lélek adománya. A böjti időszak alkalom valamennyiünk számára, hogy kérjük Istentől és el is fogadjuk ezt a békességet” – hangsúlyozta a lelkész.

Az értekezlet Benkőné Zonda Tímea teológiai tanár előadásával folytatódott, *Revideált perikóparend: amit megold és amit nem* címmel. Az előadás röviden bemutatta a perikópák, tehát az egyes ünnepek tartalmához alkalmazkodó istentiszteleti szentleckék és evangéliumi idézetek kialakulását, az általunk használt perikóparend történetét, valamint arra kereste a választ, hogy miért volt szükséges ennek a revideálása, és milyen eredmények születtek a felülvizsgálat után. Mi az, ami megoldást nyer, és mi az, aminek megoldása még várat magára. A sok kérdést is felvető előadást interaktív beszélgetés követte. Adorjáni Dezső Zoltán püspök megkérdezte a lelkészeket, hogyan képzelik el a gyülekezeti szolgálatok jövőjét. Milyen újításokat, alkalmakat, közösségépítő, összetartó tevékenységeket folytatnak annak érdekében, hogy az egyre fogyó gyülekezeteink megmaradjanak, sőt növekedjenek. Ezzel folytatódott az interaktív beszélgetés, de az idő rövidsége miatt a részletek kifejtése, a tapasztalatcsere feldolgozása egy másik lelkészértekezleten kell hogy folytatódjék. Most viszont az egyházmegyei munkaprogram, az alkalmak, rendezvények megbeszélése sürgetett, melynek keretén belül az országos ifjúsági tábor, a regionális presbiteri találkozók, az egyházmegyei csendesnapok, a konfirmandustábor és a gyermeksziget voltak a hangsúlyosak. Az értekezlet anyagi támogatásáért a Magyar Köztársaság Miniszterelnöki Hivatalának és a Bethlen Gábor Alap Zrt.-nek, a szíves vendéglátásért a zselyki nőszövetségnek mondunk köszönetet.

Horváth Csaba

www.evangelikus.net

Húsvét felé, áldott csendben

BANDI MÁRTA

„...maga Jézus állt meg közöttük...” (Lk 24,35–48)

A MINDENNAPOK ZAJA, ROHANÁSA sokszor teljesen beborít, sőt néhanapján még ki is borít bennünket, mert olyan sok, hogy nem bírjuk sem fizikailag, sem pedig lelkileg. Hiába vagyunk böjtben, ha közben van a nemzeti ünnep, ha most van a tavaszi munkák ideje, és ha hirtelen minden határidő pont most ér utol bennünket. Valóban kiborító állapot, ha saját magunkra sem tudunk odafigyelni, ha a nagy káoszban a lelkünk és testünk jelzéseire sem figyelünk fel, mert nem halljuk meg, mert nem vesszük észre, vagy éppen nem akarjuk meghallani és észrevenni.

Sok televíziós adás vagy több internetes oldal is részletesen beszél vagy ír a böjtről mint hagyományról, kutatva annak hátterét, jelentőségét és a testünkre gyakorolt jótékony hatásait. Mindannyian tudjuk, hogy szó van a testi és a lelki böjtről, melyet bárki gyakorlatilag bármikor megtehet, mégis így a tél, a sötét évszak után jólesik kicsit többet foglalkozni az általános állapotunkkal.

Sokszor kerülök én magam is olyan helyzetbe, hogy most elég a külső dolgokból. Szükségem van arra, hogy kimenjek a halmágyi templomkert egy általam nagyon kedvelt pontjára, ahol csodálatos kilátás nyílik a havasokra. Olyankor tíz perc csend is elég, hogy az Isten által teremtett világ szépségében gyönyörködve kicsit megnyugodjanak a feltorlódott események, és mély lélegzetvétel után újult elmével folytathassam a teendőket.

A természet átalakulása és a húsvét jelentéstartalma ilyenkor nagyon közel van egymáshoz. A sötét és halottnak hitt idő után most friss illata van a szélnek, melegszik a levegő, lassan rügyeznek a fák, és új erőre kapva újraéled a természet. Ezt a folyamatot kísérhetjük mi magunk is kitartó odafigyeléssel és akár gondoskodó jelenléttel. Mindeközben fontos dolog történhetik velünk: csendben vagyunk, az Isten alkotta természetre figyelünk, és ezen keresztül elérünk az Isten alkotta emberi mivoltunkhoz, és elérünk a lelkünkhöz is. Csendben, lassan, nem sietve. Dag Hammarskjöld, az ENSZ egykori főtitkára hosszasan írt arról, hogy neki, a béke szolgálatában állva, mit jelent a csend: szerinte valamit megérteni, valamit elérni és megnyerni is csak csendben lehet.

Alapvetően az első húsvét sem a nyugalomról és a csendről szólt, noha a csendes és zajos pillanatok váltogatták egymást. Talán a tanítványok sem tudták már, hogy az utolsó vacsora, az elfogatás, az árulás és a tagadás után, a látható emberi halál beállta utáni nagy csendben mit is gondoljanak. Tehetetlenül nézték végig a nagypéntek eseményeit és Jézus halálát. Megviselte és lebénította őket ez a néhány nap.

Az emmausi tanítványok története után olvassuk a címben idézett igeverset. A tanítványok feléledtek már nagy szomorúságukból, és éppen elbeszélik egymásnak, hogy találkoztak Jézussal. El tudjuk képzelni, milyen energiák szabadulhattak fel bennük, és milyen örömmel és türelmetlenséggel beszéltek egymással. Ebbe a hangzavarba és jóérzésű feszültség közepébe toppan be Jézus, mint egy váratlan vendég. A feltámadott Krisztus teljes nyugalommal és csendben közéjük jön, és halkan így szól tanítványaihoz: „Békesség néktek!” Jézust körbeveszik ta-

nítványai, és újra rá figyelnek, újra ő van az életük középpontjában. Jézus az, aki felhatalmazza őket, hogy minden népet tegyenek tanítvánnyá, méghozzá olyan tanítvánnyá, akik továbbadják az Ő evangéliumát a következő generációknak.

Krisztustól mint szent és feddhetetlen középponttól indult a tanítás, az első apostolokon keresztül egészen napjainkig. Működik ez a fejlődés, mert a középpont erős és tartós, igaz és szent. Példája minden korban megállja a helyét.

Ha szemléltetni szeretnénk az egyház történetét, akkor ez a történet kirajzolódhat egy egészséges fa évgyűrűin: erős, egészséges középső gyűrű köré szépen kirajzolódnak a további gyűrűk. Az utolsó, vastagabb és külső réteg, vagyis a fa kérge most mi vagyunk, a 21. század keresztyén egyháza. Azt olvastam egy fafajtáról, ha rovarok támadják meg, és egészséges a közepe, vagyis a kezdő gyűrűje, akkor olyan anyagot termel a külső kérge, hogy a kártevő rovarok elpusztulnak, és nem károsítják a fát.

„Csak légy egy kissé áldott csendben”, és a böjt napjain keresztül haladjál nyugodtan, egészen húsvétig. Ebben az áldott csendben lesz időd a hited középpontjára figyelni, lesz időd Jézus Krisztusra figyelni. Így, a Krisztusban megalapozott hited által megerősödve lehetsz az Ő egyházának testben és lélekben erős és egészséges, az egyházat magabiztosan védő, a feltámadás és az örök élet reményében élő, fontos és szilárd tagja.

Kongresszusköszöntő

ADORJÁNI DEZSŐ ZOLTÁN

MINDENEKELŐTT SZERETNÉM MEGKÖSZÖNNI a magam és evangélikus egyházunk nevében a szívélyes meghívást és a megtisztelő felkérést, hogy néhány szóban köszöntsem a jelenlevőket.

Olvasva a feltűnően gazdag napirendet, örömmel látom, hogy nagy és fontos kérdések megbeszélésére, netán megoldására vállalkozott a kongresszus. Ez pedig nem kevesebb, mint az erdélyi magyar nemzetközösség jövőképének megfogalmazása és bemutatása olyan kulcsfogalmak mentén, mint megmaradás, identitásmegőrzés, közösségépítés, versenyképesség és végül sikeresség. Ehhez értelemszerűen hozzá van rendelve a második nagy témakör: Európa, Európai Unió, európai parlamenti választások, ebben pedig az erős magyar képviselet biztosítása. Ez az egész Európa-kérdés, most már látjuk, szerves része a mi életünknek, és nagy kérdése jövőnknek.

Erről a születőben lévő, vajúdó nagy európai projektről manapság bizony sokat hallunk.

[...] Amikor én azt hallom, hogy EU, a nagy közös európai társasház, nekem erről a profiterol jut eszembe. Egy nagyon különleges profiterol jelenik meg képzeletemben: a csokifagyis, vaníliás, tejszínes krémmel töltött, tejszínhabos, kakaóöntettel nyakon loccsantott fenséges gasztronómiai kreáció.

Ha valaki esetleg nem tudná [...] a profiterol egy híres-neves olasz eredetű édesség. Az összetétele a következő: alapozás 4-5 képviselőfánk, megtöltve enyhén édes vaníliás-tejszínes krémmel, a képviselőfánkokra kerül több golyó csokifagyi (a legjobb fajtából), erre jön bőven a tejszínhab, tetejére díszként még egy képviselőfánk, és végül ezt öntik nyakon bőségesen csokiszósszal. Higgyétek el, nekem ez több mint sütemény, ez több mint fagyi, több mint krém vagy tejszínhab. Számomra ez a tökéletes ízszintézis, ez maga a gasztronómiai szimfónia, ízcsoda.

Ez a profiterol nem azért jutott eszembe, mert ott van benne a képviselőfánk, és ma itt képviselők gyűltek össze „erős képviseletet biztosítani a magyaroknak Európában...". És nem is azért ugrott be a profiterol, mert sokszínű, vegyes összetételű és ízű, mint a mi jó öreg Európánk vagy éppen a mi Demokrata Szövetségünk. Nem, nem ezért jutott eszembe, a dolog ennél sokkal egyszerűbb.

A világ legfinomabb, csokifagyis, tejszínhaböntetes, vaníliakrémes profiterolját 1975, 1976 éveiben ettem Bukarestben (ez ma szinte hihetetlennek tűnik, pedig így igaz). A Casata nevű híres, békebeli cukrászdában készítették véleményem szerint a világ legjobb profiterolját. [...] Akkori diákzsebre nézve nagyon drága volt, 11 lej. Ennek ellenére szinte mindenki kizárólag csak profiterolt jött enni a többemeletes társasház földszintjén kialakított cukrászdába, ahol sohasem lehetett helyet kapni. Mindig élet-halál harc volt a helyekért, de minden szenvedésért kárpótolt a tartalom öröme, a maradandó ízélmény. Felejthetetlen gyermekkori emlék ez számomra.

Rohonyi D. Iván felvételei

Sajnos már csak emlék, csupán múlt és történelem. Mert 42 évvel ezelőtt, 1977. március 4-én [...] az épület, amelyben 1938 óta működött a Casata nevű cukrászda, ahol a világ legjobb profiterolját készítették, pár perc alatt megsemmisült, összedőlt, odalett a tízemeletes, szép, elegáns bérház. Megsemmisült egy épület, vele sok-sok emberi élet. Odalett a híres Casata cukrászda, odalett a profiterol. Mert az a mennyei ízű szintézis, az a nagy íztartalom soha többé nem készült el. Az épületet más formában ugyan, de felépítették, újra megnyílt egy egészen más, új Casata nevű cukrászda is, próbálkoztak valami profiterolfélével is, de az nem volt a régi. Az az íz, az többé soha nem tért vissza, valami visszahozhatatlan jó elveszett, lehet, hogy örökre.

A szakemberek mondták el, hogy a legtöbb összeomlott magas épület a két világháború közötti időszakban épült. Egy részük a nagy gazdasági világválság idején vagy közvetlenül utána, elsősorban gátlástalan nyereségvágyból. Ezért nem volt megfelelő mélységű, összetételű és szilárdságú maga a ház alapja, gyenge, rossz minőségű volt a tartószerkezet. Jó balkáni módra ellopták és kispórolták az anyagot, a meglévő alapra a megengedettnél jóval több emeletet húztak. Később dilettáns módon, ostobán olyan módosításokat hajtottak végre az épületen, hogy kiütöttek tartópilléreket, tartófalakat, ami 1977-ben szintén ide vezetett. Mindnyájan tudjuk, hogy egy épület esetében létfontosságú az alap, a tartószerkezet.

De nemcsak tárgyi, fizikai építmények esetében alapkövetelmény a jó minőségű alap, hanem tökéletesen igaz ez a szellemi, lelki, társadalmi életünk építményeire is. A lélek, az alkotó, a gondolkodó szellem háza sem építhető tartást, tartósságot, minőséget és tájékozódást adó alapok nélkül. Sok szó esik manapság a nyilvánosság köreiben, a politikában az épülő közös európai házról. Ez egy olyan társasház, ahová, őszintén szólva, sokan ma is szeretnének beköltözni, vannak azonban nem is kevesen, akik már inkább kiköltöznének. Erről a házról sok mindent lehet hallani, sok szép és sok ronda közhelyet. Jól vagy rosszul, de több mint fél évszázada ezt a társasházat próbálják építgetni. Igaz, néha úgy tűnik, hogy elég dilettáns módon, ide-oda tologatva tartófalakat, megbontva a tartószerkezetet, éppen úgy, ahogy a pillanatnyi érdek megkívánja. Recseg, ropog, töredezik is egyre gyakrabban ez a mutatós társasház.

Azután a mai nagy építők sokévi fejlesztés, építgetés után rájöttek arra, hogy mégiscsak kéne valami szellemi alap is, mert ha nem, az építmény az első viharban vagy földindulásnál összeomlik.

Ha a politikai, társadalmi, közösségi konstrukció nincsen lényegénél fogva eszmeileg megfelelően megalapozva, akkor az egész ingatag lesz, s könnyen omlik össze, akár egy kártyavár. A lisszaboni szerződés előszavában is benne foglaltatik a nagy igény, hogy az új Európa kialakításához „szilárd, új alapokat kell teremteni". Vajon azóta, 2009-től érezhető valóban ez az alapteremtő folyamat? Én inkább tanácstalanságot, kapkodást, kiüresedést, improvizációt és gőggel elegyedett ostobaságot tapasztaltam az utóbbi időben. Sokszor az az érzésem, hogy az érték- és értelemvesztés világában nem látják a fától az erdőt.

Tisztelt jelenlevők, testvéreim! Mint hívő keresztény ember azt tanácsolnám ezeknek a kapkodva kereső embereknek, az új Európa építőinek, és Nektek is, hogy nem kell feltétlenül új alapokat építeni, mert a sziklaszilárd alap, a tartószerkezet az már régen megvan. Pál apostolnál olvashatjuk az első korinthusi levélben ezt a mondatot: „Mert más alapot senki sem vethet a meglévőn kívül, amely a Jézus Krisztus." Az európai parlamenti választások küszöbén én szerényen azt mondanám, hogy a mi európai életünknek már megvan a sziklaszilárd alapja, a kő, és ez Krisztus! Mi őt ma is nagy szeretettel ajánljuk az európai építéshez.

Én egy valóságos élő személyről beszélek, aki megdöbbentően kivételes, mert egyenes és tiszta, nem tűr semmiféle hamisságot, hazugságot, igazságtalanságot vagy elnyomást, alapvetően elfogadó, nyitott, mert a szeretet alapján áll. Ez az ő alapállása, ez a létezés alapállása.

Tudom, hogy ő ma nem nagyon kell, de nem azért, mert avítt, idejétmúlt, lecsengett mese, hanem mert lénye, eszmeisége ma is kihívó és kényelmetlen. Nagyon zavaró tud lenni, nagyon zavarba tud hozni, mert őszinte és őszinteséget vár, mert bátor és nem feltétlenül szalonképes dolgokról beszél, hanem az emberi lét mélységeiről, az igazi életről, a maga nyers valóságában, a bűnről. Arra késztet, hogy levegyük az álarcot és nézzünk tükörbe, és arra kényszerít, hogy lássunk: lássuk önmagunkat, de lássuk meg a másik embert is. Ez a jézusi eszmeiség politikailag nem korrekt, mégis vállalható, mert a dolgokat nevén nevezi, mert nála szónak és fogalomnak tartalma van, és felejthetetlen jó íze.

„Európa vagy keresztyén lesz, vagy nem lesz" – figyelmeztetett egykor Robert Schuman, akinek sokat idézett szavai talán még sohasem voltak aktuálisabbak. Nagyon fontos a jövő Európájának építésében, hogy legyen egy következetes, határozott, józan és nyíltan értelmes gondolkodásunk és magatartásunk, egy egészséges és épeszű szellemi alapállásunk, hogy ne legyünk pillanatnyi hóbortok, divatőrületek és életidegen rögeszmék áldozatai.

Mára egyértelműen látszik, hogy a nagy, szilárdnak hitt, emberileg alkotott alapok pillanatok alatt csődöt mondtak, ismételten válságot válságra halmoztak.

Az alap, amire sikeresen építhetjük tovább Európa meg a mi jövőnket, az a mi keresztény kultúránk, a mi keresztény, krisztusi élet- és világszemléletünk, ez volt tulajdonképpen évezredeken át Európa életirányító eszmeisége. És egyáltalán nem mindegy, hogy milyen eszme mentén építkezik az ember.

Nagyon szeretném, hogy földindulások, nagy rengések, viharok ellenére ez a mi közös európai társasházunk sokáig álljon. Álljon ez a szellemi épület egészségesen, épen, épeszűen. Maradjon meg benne a tartalom, maradjon meg benne az az eszmei, nagyon jóízű, páratlan profiterol, hogy ezt ne csak mi, de gyermekeink, unokáink, késő utódaink is kóstolhassák, élvezhessék, örömük legyen benne. Hogy a lényeg, a valódi, az autentikus érték ne vesszen el. Ezért zárom gondolataimat egy nagy keresztény politikai személyiség, Adenauer gondolataival: „Egy politikus a legközelebbi választásokra gondol, egy államférfi a legközelebbi nemzedékre" – ez a következő nemzedék legyen a ti szívetekben.

(Elhangzott Kolozsváron, az RMDSZ 14. kongresszusán, 2019. február 22-én.)

Uniós alapokból megújuló templomunk

Tavaly kezdődött el, és két év múlva fejeződik be a kolozsvári evangélikus templom külső-belső felújítása. A 6,4 millió lejes összköltségből 5,1 millió lej értékű a vissza nem térítendő uniós támogatás. A mostani munkálatok a 2013-ban elvégzett javításokat egészítik ki, számos műszaki újítást vezetnek be, és a templomtorony felújításával, megnyitásával a látogatók előtt városunk turisztikai vonzerejét is megnövelik. A templomtorony ugyanis átfogó kilátást biztosít a belvárosra. A toronynál alkalmazott műszaki újítások közül kiemelkedik egy sms-ekkel vezérelt második harang beépítése, továbbá egy digitális toronyóráé is. Ugyancsak megújul a Walker-orgonánk, amelybe bekötik a harmadik manuált is. A felújított orgonát jövőre helyezik vissza, amikorra elkészül egy hangfolyosó is az oltártér fölé. Magát az oltárt és az oltárképet is restaurálják. A falakba talajvizet gátló anyagot fecskendeznek, a külső csatornákat bekötik a városi csatornarendszerbe. Németországi példára a karzat alatt hangszigetelt helyiséget alakítanak ki kisgyermekek számára.

Templomunk korszerűsítésének uniós alapú támogatása arra ösztönzi híveinket, hogy a közelgő európai parlamenti választásokon is nagy számban adják le szavazatukat.

Fehér Attila

Világimanap, csendesnap Marosvásárhelyen

2019. március 2-án került sor a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház kolozsvári egyházmegyéjében az ökumenikus világimanapra és az egyházmegyei nőszövetségi csendesnapra. Szombat reggel a marosvásárhelyi Luther Márton utcában egymás után érkeztek az autók, kisbuszok. Verőfényes délelőttön kezdődött a rendezvény. A női világimanapra a kolozsvári egyházmegye nyolc gyülekezetéből érkeztek a résztvevők: Marosvásárhely,

Kolozsvár, Szatmárnémeti, Nagykároly, Nagybánya, Zselyk, Beszterce és Kiskapus. Az alkalom a házigazda, Papp Noémi lelkész és Magos György egyházmegyei felügyelő köszöntő szavaival indult, majd Benkő Tímea teológiai tanár áhítatával folytatódott. Az ökumenikus világimanap vezérigéje a Lukács írása szerinti evangélium 14. fejezetéből szólt, a 17. versből: „Jöjjetek, mert már minden készen van." A meghívó Isten szava a kegyelmet juttatta eszünkbe, a meghívottak kifogásokat soroló válasza pedig a magunk kifogáskereső magatartását.

Az áhítat után Papp Noémi lelkész ismertette a szlovéniai nők által összeállított világimanapi programot. Szlovénia bemutatása nagyon érdekes, vetítéssel egybekapcsolt felvezető volt, a világimanap logójától kezdve Szlovénia híres emberein át, a földrajzi látnivalókon keresztül az ott élők gondjaiba is betekintést engedett, valamint az idei világimanap célkitűzéseit is ismertette a résztvevőkkel. Tatár Anikó református lelkésznő szintén érdekes előadással érkezett, *Életem ideje kezedben van* címmel. A világban átutazók vagyunk, éppen ezért nem mindegy, hogyan töltjük el ezt az utazást. A jó időbeosztás mellett az Istenre való hangolódás, a vele való közösség megtalálása és megtartása mint feladat áll előttünk. A mai rohanó világban egyre szétszórtabbak vagyunk, erre kívánt segítséget, alternatívákat nyújtani az előadó. Az előadás után csoportos beszélgetéseken sikerült a hallottakat-látottakat feldolgozni.

Az ünnepi alkalmon Fehér Attila esperes-főtanácsos köszöntötte a jelenlévőket, és a világimanap, a március elseje, valamint a közelgő március 8-a alkalmából Tóth Zoltán alesperessel és Magos György felügyelővel együtt egy-egy szál rózsát adott át az asszonytestvéreknek, valamint minden jelenlévő a világimanap logójával ellátott mézeskalácsot kapott.

Idén először került megrendezésre a kolozsvári egyházmegyében az egyházmegyei nőszövetségi csendesnap, és a csaknem száz résztvevő részvétele azzal a biztatással tölti el a szervezőket, hogy ez hagyományteremtő alkalom volt, amit az elkövetkezendő években rendszeresíteni fognak. A nagy távolságok ellenére is sikeres rendezvényt tudhatunk magunkénak, hiszen többórás utakat tettek meg a messziről érkező gyülekezeti-nőszövetségi tagok, hogy nemcsak a szervezők meghívásának, hanem Krisztus hívásának eleget tegyenek, és közösségben lehessenek. Az együtt imádkozás, együtt gondolkodás, együtt éneklés, egy célra való tekintés adta meg a rendezvény meghitt, felemelő hangulatát, érzését, és hitben megerősödve térhettünk vissza otthonukba. Ezúton is megköszönjük a kolozsvári esperességnek és a marosvásárhelyi egyházközség nőszövetségének a vendégszeretetet és a terített asztalt, ami köré leülhetett a nagycsalád, az egyházmegye nagycsaládja.

Horváth Csaba

Egyházmegyei női csendesnap

Elvárásokon felüli jelentkezéssel és létszámmal zajlott a sorban második egyházmegyei női csendesnap idén február 23-án Pürkerecen. Bizonyára az első találkozó jó hírét elvitték asszonytársaink, mert ezúttal kilenc gyülekezet mintegy 65 asszonytestvért küldött ki a találkozóra: Brassó, Bukarest, Apáca, Bácsfalu, Hosszúfalu, Fűrészmező, Tatrang, Zajzon, Sepsiszentgyörgy és a házigazda Pürkerec.

A bevezető áhítaton Koszta Enikő brassói evangélikus-lutheránus lelkész a Préd 3,1–8 alapján azt fejtegette, hogy mindennek rendelt ideje van, főként a beszédnek és a hallgatásnak, az egymást meghallgatásnak.

Ezzel bevezetést nyertünk a nap témájába, mely *Konfliktust megelőző vagy oldó kommunikáció* címmel volt előjelezve.

Roth Levente sepsibodoki református lelkipásztor, mentálhigiénés szakember érdekfeszítő, interaktív elő-

adásban beszélt arról, hogy mit is jelent a konfliktus az ember életében. Erdélyi kultúránkban előítéletekkel és negatív előjellel gondolunk a konfliktusra, viszont az előadásban fény derült arra, hogy sok esetben pozitív eredménye lehet életünkben. Minden konfliktus önmagában hordozza a veszélyt, de az esélyt is, az előbbre haladás, a fejlődés esélyét.

Rövid kávészünet után a folytatásban arról hallottunk, hogy hogyan lehet a kommunikációnkban, a közléseinkben megelőzni, illetve oldani az esetleges konfliktusokat. Egészen konkrét, életünkben, mindennapjainkban fellelhető példákkal tanulhattunk új megközelítési stratégiákat a kommunikációt illetően. A Rosenberg-féle zsiráfkommunikáció lényege, hogy az érzések, érzelmek szempontjából közöljük egymással sérelmeinket vagy nemtetszésünket, így teljesen más megvilágításba kerülnek igényeink, esetleges panaszaink. A békességre törekvést, a nyugodtságot tanulhatjuk a zsiráftól, hiszen mérete ellenére egy nagyon békés állat.

A napot ebéddel zártuk a házigazdák jóvoltából, majd a búcsúzkodás során kiderült, hogy bizony eredményes és szép rendezvényt zártunk.

A következő alkalom május elején lesz, ahová a halmágyi gyülekezettől kaptunk meghívást.

Reméljük, a következőkben egyre több gyülekezet fog bekapcsolódni a lendületbe.

Köszönjük a házigazdáknak az igényes vendéglátást, a résztvevőknek pedig az oldott, barátságos hangulatot, mellyel igazán széppé kerekedett napunk.

Nagy Adél

„Húshagyóhétfő” Kiskapuson

Vidám hangulatban búcsúztatták el a telet Kiskapuson, húshagyókedd helyett „húshagyóhétfőn”. Tekintve, hogy nőszövetségünk hétfő délután gyűlik össze, később pedig az asztaliteniszklub férfi tagjai is, e két találkozó összehangolásából állt össze a húshagyóhétfő. Amikor is terített asztal mellett énekkel, zenével, vidám, felszabadult beszélgetéssel, kiváló hangulatban töltött néhány órát együtt az evangélikus, református és katolikus közösség. Felidézték a régi idők télbúcsúztatásait, népi szokásait, a tizedbálokat, fúvószenekari alkalmakat, a régi mulatságokat, lakodalmi szokásokat, mindazt, ami már a múlt, de nemcsak szép emlék, hanem drága kincs, melyre érdemes és kell is emlékezni.

Horváth-Mengyán Szofia

Meghitt hangulatú együttlét Oltszakadáton

Meghitt együttlétre került sor az oltszakadáti evangélikus-lutheránus egyházközségben vasárnap, istentisztelet után. Az istentiszteleten megemlékeztünk az 1848-as forradalomról és szabadságharcról. Erőt merítettünk a Szentírásból, a Józsué 4,19–24 szakaszát olvasva. A választott nép Jordánon történő átkelése és emlékoszlop-állítása bennünk is emlékeket idézett fel. A mi átkeléseink nem voltak ilyen szépek, és sokszor emlékoszlopainkat, emlékhelyeinket is meggyalázták, ledöntötték. De ennek ellenére sikerült átkelnünk a túlsó partra, itt vagyunk, egy maréknyi közösség, aki magyarul imádkozik, olvassa Isten igéjét, dicsőíti az Urat énekekkel. Itt vannak a csillogó szemű gyermekeink és a célra tekintő ifjaink, akik kérdéseket tesznek fel, mert kellenek a kérdező fiatalok és a bölcs válaszokat adó szülők és nagyszülők. Kérdezni, hogy kik vagyunk, honnan jöttünk, kik voltak elődeink, és válaszolni, nevüket márványba vésni és szívünkben megőrizni, áldozatkészségükből, bátorságukból erőt meríteni és továbbadni ezt a bátor célra tekintést. Nem feladat ez, hanem kötelesség a szórványban. Ebben a lélekben emelkedett hangulatban vonultunk át a gyülekezeti terembe, ahol a nőszövetség terített asztallal várt bennünket. Az ünnep lángját, meleg hangulatát őriztük a meghitt beszélgetések alatt, és vidám tombolázással zártuk az alkalmat, melynek bevételéből majd egy korszerű kályhát vásárol a nőszövetség a helyiség fűtésére. Köszönet a nőszövetség lelkes tagjainak a terített asztalért és a tombolákért, hogy közösen ismét átérezhettük, jó magyarnak lenni, még a szórványban is. ***(H. Cs.)***

agnus
RADIO 88.3 FM
www.agnusradio.ro

Barcaújfalu

A megemlékezésre vasárnap, az istentisztelet keretében került sor, amikor a gyermekek és ifjak versekkel, kórusunk pedig énekekkel köszöntötte az ünnepet. Utána a fúvószenekar vezetésével kivonultak a temetőbe, hogy megkoszorúzzák a Köpe lelkészek emlékére állított kopjafát: az 1800-as években idősebb és ifjabb Köpe János barcaújfalusi lelkipásztorok voltak ezen a vidéken a magyar művelődés, oktatás, nemzeti öntudatra nevelés fáradhatatlan építői. Elhangzott a *Nemzeti dal*, elénekelték egyházi himnuszunkat, nemzeti imánkat és a székely himnuszt. Az ünnepség közös ebéddel zárult gyülekezeti házunkban, a Luther Házban. ***(Fehér Csilla)***

Halmágy

A halmágyi magyarórákat rendszeresen látogató gyermekek idén is ünnepi műsorral készültek a magyar nemzeti ünnepre. Serényen tanulták meg a verseket és katonadalokat. A megtanultakat március 16-án, szombaton délután mutatták be az ünneplésre és megemlékezésre összegyűlt szülőknek, nagyszülőknek és gyülekezeti tagoknak. Bandi Márta lelkész köszöntötte az egybegyűlteket. Az ünnepi műsort nemzeti imádságunk, a *Himnusz* közös eléneklése zárta. A műsort követően az édesanyák jóvoltából szeretetvendégségre került sor, így a jó hangulatú közösség még egy kellemes estét tölthetett együtt az asztalok körül.

(Bandi Márta)

Kiskapus

Kiskapuson megtelt az evangélikus-lutheránus templom, amikor a település magyar ajkú hívei március 15-re emlékeztek a vasárnapi istentisztelet keretén belül. Az ember szíve ilyenkor megdobban a nemzet nagysága előtt. A zsoltáros toborzó szavai Kossuth Lajos toborzó útjára emlékeztetnek. Itt vagyunk a Kárpát-medencében, itt vagyunk Kiskapuson, és magyarul beszélünk, magyarul imádkozunk. Így foglalta össze üzenetét Horváth-Mengyán Szofia lelkész. A Szeben megyei RMDSZ részéről Orosz Csaba köszöntötte az egybegyűlteket. Az ünnepi műsor után a templom előtti parkban megkoszorúztuk Petőfi Sándor kopjafáját. Az ünnepség szeretetvendégséggel zárult. ***(H.-M. Sz.)***

Nagyvárad

Lelki feltöltődésre az emlékező közösség az evangélikus templomban gyűlt össze, ahol a református, római katolikus, unitárius, magyar baptista és az evangélikus egyház képviselői köszöntötték az egybegyűlteket. Az istentiszteletet követően az ünneplő magyarság megkoszorúzta Szacsvay Imre és Petőfi Sándor szobrát. Az RMDSZ csúcsvezetősége mellett Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes is részt vett a koszorúzáson. Az evangélikus egyházközség nevében Molnár András gondnok, Mátyás Géza ifjúsági tag és Mátyás Attila lelkész helyezte el tisztelete koszorúját.

(Mátyás Attila)

március 15.

Oltszakadát

Istentiszteleten emlékeztünk meg az 1848-as forradalomról és szabadságharcról. Erőt merítettünk a Szentírásból, a Józsué 4,19–24 szakaszát olvasva. A választott nép Jordánon történő átkelése és emlékoszlop-állítása bennünk is emlékeket idézett fel. Sikerült átkelnünk a túlsó partra, itt vagyunk, egy maréknyi közösség, aki magyarul imádkozik, olvassa az Isten igéjét, dicsőíti az Urat énekekkel. Köszönet a nőszövetség lelkes tagjainak a terített asztalért és a tombolákért, hogy közösen ismét átérezhettük, jó magyarnak lenni, még a szórványban is.

(Horváth Csaba)

Sepsiszentgyörgy

Böjtfőn, március 10-én istentisztelet keretében családi, evangélikus körben emlékeztek az 1848–1849-es forradalomra és szabadságharcra. A liturgiai szolgálatot Zelenák József esperes, az igehirdetést Végh Nimród lelkészjelölt végezte, majd az 1848–49-es eseményekről Rab Sándor történész tartott ismertetőt. Fellépett a Domokos Zsuzsanna tanítónő által vezetett Kantate gyermekkórus. A gyerekek szavalatokkal és katonadalokkal örvendeztették meg a gyülekezeti tagokat. Az eseményt a „Lángoló Lelkű Evangélikusok" kopjafáinak, köztük szabadságharcunk két legismertebb vezetője, Kossuth Lajos és Petőfi Sándor az egyházközség udvarán található emlékkopjafáinak a megkoszorúzásával folytatták, majd pedig nemzeti imánk eléneklésével zárták. ***(Végh Nimród)***

Temesvár

Március 14-én a győrödi emlékműnél tartott koszorúzást a győrödi RMDSZ-szervezet a temesvári Bartók Béla Elméleti Líceum, valamint a magyar nyugdíjasok klubja képviselőinek részvételével. A Sági úti temető honvédsírjait a Geml József Társaskör és a józsefvárosi RMDSZ képviselői koszorúzták meg. Március 15-én került sor az Eftimie Murgu-szobor, valamint a Szent György téri Klapka György-emléktábla megkoszorúzására. A fő rendezvényre, amelyen a román és a magyar állam, a történelmi egyházak, valamint a civil szervezetek képviselői koszorúztak, a szabadfalui Petőfi-emlékműnél került sor. A rendezvénysorozat a nagyváradi Szigligeti Színház vendégszereplésével zárult. ***(Kovács Zsombor)***

Zselyk

Vetített képes összeállítással elevenítették fel a szabadságharc hőseit, eseményeit és üzenetét, majd mindannyiukat fellelkesítette Petőfi buzdítása, amikor Szabados János felügyelő elszavalta a *Nemzeti dal*t. Tóth Zoltán Csaba lelkész az igehirdetésben kiemelte az emberi lét két legnagyobb értékét, ami az anyanyelv és az anyaföld. Ezekről nem szabad lemondani, mert ez a kettő olyan az életben, mint az anya-gyermek viszony. Ezekért kell mindennap harcolnunk, és Petőfi kérdésére nekünk kell lelkiismeretesen válaszolnunk. Az ünnepi műsor keretében a hittanos csoport tett bizonyságot hazaszeretetéről, amikor elénekelték nemzeti imánkat, a *Himnusz*t. ***(T. Z. Cs.)***

Csendesnapok a teológián

A 2018–2019-es akadémiai év második féléve a régi hagyománnyal rendelkező csendesnapokkal vette kezdetét február 15–16-án. Az intézet hallgatói több meghívott lelkipásztor, szakember előadása, szakmai beszámolója révén tekinthettek be a gyülekezetépítés témáiba.

Az unitárius csoport a pénteki napra Tőkés-Bencze Zsuzsánnát hívta meg előadónak. Péntek délután könyvbemutatón vettek részt a Vallásszabadság Házában, majd közös vacsorára került sor. Szombat délben Laczkó Vass Róbert színművészt látták vendégül, aki *Nyitott szemmel a színpad és a nagyvilág között* címmel tartott előadást.

A református-evangélikus csoportban Sógor Árpád ifjúsági lelkipásztor áhítatával kezdődött a csendesnap, majd a Sárospatakról érkezett dr. Barnóczki Anita teológiai tanár tartott előadást a konfliktuskezelésről. Kovács István, az EREK előadótanácsosa hirdette Isten igéjét.

Szombat reggel kiscsoportos bibliaórákkal folytatódott a program a tanárok vezetésével. A csoportos bibliaórákat követően Kányádi György nagygalambfalvi református lelkipásztor és Vetési Nándor kántor tartottak nagyon színes és gazdag előadást, szakmai beszámolót. Élettörténetükből kiderült, hogy hogyan lett egy kovácsból lelkipásztor és egy színművészből kántor, valamint hogyan munkálkodnak együtt a gyülekezetépítésben.

A délutáni programban Sógor Csaba lelkipásztor, európai parlamenti képviselő tartott előadást *Quo vadis, Europa?* címmel. Az előadásban szó volt a képviselő munkásságáról, az Európában és a nagyvilágban zajló politikai folyamatokról, keresztyén szemszögből. Az előadáson közösen vettek részt az unitárius és a református-evangélikus csoport diákjai és tanárai. Az előadást a záró áhítat követte, amelyen Fehér Attila evangélikus-lutheránus esperes hirdette az igét. A csendesnapok a diákság által szervezett szeretetvendégséggel zárultak.

Bíró István

Ne terjessz álhíreket felebarátodról

Természetesen ez így nem szerepel a tízparancsolatban, de nem kell túl élénk, elrugaszkodott fantázia ahhoz, hogy úgy érezzük, a „ne tégy hamis tanúbizonyságot felebarátod ellen" parancsolat ezt az esetet is lefedi. Keresztényként pedig talán még nagyobb a felelősségünk abban, hogy ne terjesszünk ellenőrizhetetlen tartalmú és hátterű híreket, mert szinte biztos, hogy hazugságot osztunk meg.

Mint azt a *444* is megírta, a New York-i és a Princetoni Egyetem kutatói végeztek egy felmérést, amely arra jutott, hogy a nyugdíjasok a „leginkább álhírterjesztők". A hatvanöt évesnél idősebb netezőknek a tizenegy százaléka, a tizennyolctól huszonkilenc évesig terjedő korosztálynak pedig csupán a három százaléka osztott meg álhíreket. A hatvanöt év felettiek kétszer annyi álhírt osztottak meg, mint a negyvenöt és hatvanöt év közöttiek, és közel hétszer annyit, mint a tizennyolc–huszonkilenc éves korosztály.

Hogy nálunk is ugyanezek-e az arányok, azt persze nem tudom. Az a benyomásom viszont, hogy nemtől és kortól függetlenül nagyon sokan gondolkodás nélkül megosztanak bármit. Legyen az egy lánclevél vagy egy celeb hamis halálhíre. Magyarországon a legtöbben mégis talán a politikai álhíreket „szeretik" a legjobban. Hogy ezek mennyire veszélyesek, azt jól jelzi, hogy még az amerikai választásokat is döntően tudták befolyásolni, ahogy arról például az *Ars Technica* beszámolt.

Fontosnak tartok eloszlatni egy gyakori tévedést.

Egy hír nem attól valódi vagy álhír, hogy amit mond, az tetszik-e, vagy sem. Hanem attól, hogy a cikk írója feltünteti-e a forrásokat, amelyekből az értesüléseit szerezte, és attól, hogy ezek a források nem álhíroldalak.

Az ilyen cikkek mellett jellemzően nincs feltüntetve a szerző neve, vagy ha fel van, az legfeljebb egy álnév. Persze létezik olyan újságírói műfaj, ahol nem szerepel a szerző neve, ez az úgynevezett „mínuszos hír", melyek néhány mondatban foglalják össze a történést. De a mínuszos hírek mellett kivétel nélkül ott szokott szerepelni a forrás is (jellemzően egy másik újság vagy valamelyik hírügynökség neve, illetve a neten az eredeti hír linkje).

[...]

Ha pusztán pragmatikus szemszögből nézzük a dolgot, akkor sem nehéz belátni, hogy magunknak ártunk az ilyesmivel, hiszen ha rendszeresen osztunk meg olyan tartalmakat, amelyekről nyilvánvaló vagy idővel kiderül, hogy hazugság, azzal végső soron a saját szavahihetőségünket ássuk alá. Tehát ha ilyen cikket látunk, próbáljunk utánanézni a benne foglaltaknak, mielőtt megosztjuk, vagy ha nincs időnk kutakodni, inkább felejtsük el. Az álhíroldalakra jellemző az is, hogy nem lehet megtudni, kik alkotják a szerkesztőségét. [...]

A fake news portálokhoz senki nem adja a nevét.

[...] Minden médiatartalom befogadásánál igaz, hogy résen kell lenni, több forrásból kell tájékozódni egyazon témában. [...]

Pedig mindenki jobban járna, ha az újságíró-kollégák minden médiumban arra törekednének, hogy az igazat írják meg a legjobb tudásuk szerint, hiszen attól a pillanattól, hogy nyilvánvaló valótlanságokat írnak le, előbb-utóbb lehetetlen lesz megállapítani, mi az igazság.

Kövesdi Miklós Gábor
(kotoszo.blog.hu)

„Krisztus feltámadt, elmúlt kín, gyalázat!”

BENKŐ TÍMEA

„KRISZTUS FELTÁMADT! VALÓBAN FELTÁMADT!” Ezzel a húsvéti örömteli köszöntéssel üdvözölték egymást az őskeresztények húsvét napjától mennybemenetel ünnepéig. Ez az üdvözlési szokás talán már kikopott az erdélyi magyar evangélikus közösségeink általános gyakorlatából, inkább csak húsvétkor hangzik fel a Krisztus feltámadása felett ujjongó bizonyságtétel, és a Feltámadottat dicsőítő „halleluja”. Ha odafigyelünk a húsvéti örömidő énekeire, nemritkán felfigyelhetünk rá, hogy a gyülekezet énekében húsvét után is hallható a diadalmas örömkiáltás: Krisztus feltámadt! Halleluja! A gyülekezet az énekek szavaival kapcsolódhat be a feltámadás csodájának és ajándékának dicsőítésébe.

Azt talán már kevesen tudják, hogy a gyülekezetnek nem volt mindig lehetősége énekelni az istentiszteleten. A középkori liturgiában az anyanyelvű gyülekezeti ének csak ritkán, és főként függelékként, az istentiszteleten kívüli áhítatosságokon „paraliturgikus” jelleggel fordult elő. Erre példa húsvét idején a német eredetű *Krisztus feltámadt, elmúlt kín, gyalázat* kezdetű húsvéti örömének (506. énekünk). Ez a legrégebbi ismert német nyelvű népének a húsvéti liturgia érzelmi csúcspontján csendült fel egykor, egy salzburgi forrás szerint a következő dramaturgia szerint: a nagypénteki liturgia alatt egy feszületet vagy a megfeszített Krisztust ábrázoló szobrot a „szent sírba” helyeztek, majd húsvétkor a sírlátogatás dramatikus megjelenítésekor kiemelték a sírból, és egymást így köszöntötték: „Krisztus valóban feltámadt!”. Ezután kezdődött a húsvéthajnali istentisztelet, ahol ismét dramatikusan megjelenítették az asszonyok és apostolok látogatását az üres sírnál, és amikor az apostolokat játszó kántor az üres halotti leplet felmutatta, a kórus latinul énekelte: Feltámadt, amint megmondotta! Itt kapcsolódott be az eddig az eseményeket csak szemlélő gyülekezet, és válaszolt immár anyanyelvén a *Krisztus feltámadt, elmúlt kín, gyalázat* kezdetű énekkel. Egy drámaian átélhető mozzanat, ami ma is lehetséges ott, ahol a húsvéthajnali vagy feltámadási istentisztelet valamilyen formáját újra bevezették.

A *Krisztus feltámadt, elmúlt kín, gyalázat* kezdetű énekünk szorosan kapcsolódik egy másik, eredetileg nem a gyülekezet által énekelt liturgikus énekhez, a *Victimae paschali laudes* kezdetű húsvéti szekvenciához, melynek eredete a 11. századra vezethető vissza. Szövegét a burgundiai Wipo császári-udvari káplánnak tulajdonítják. […]

Az igen népszerű húsvéti éneket és a hozzá kapcsolódó húsvéti szekvenciát a reformátorok is kedvelhették. Maga Luther is nagyra értékelte, és 1524-ben kissé „kiigazította” a *Christ lag im Todesbanden – Krisztus halálra adatott* kezdetű gyülekezeti énekében (159-es számú énekünk), melynek nemcsak szövege, de annak eredeti dallama is érezteti a középkori ének hatását. A svájci reformáció hívei pedig a *Hallgasd meg, Izráel pásztora* (444. számú énekünk) kezdetű 80. genfi zsoltár dallamához használták fel a húsvéti szekvencia dallamát.

A feltámadt Krisztus dicsérete és Izráel pásztorához könyörgő zsoltár egy dallamra. Véletlen ez? Egészen biztosan nem. Nemcsak az általánosan elterjedt keresztény allegória miatt, miszerint a Jó pásztor, Izráel pásztora nem más, mint maga Krisztus. Van még egy oka annak, hogy a zsoltárt a Feltámadottal hozzuk összefüggésbe. A *Victimae paschali laudes* szekvenciát nem húsvétkor énekelték eredetileg, hanem húsvét nyolcadában (a húsvétot követő héten) és a húsvéttól mennybemenetel ünnepéig következő vasárnapokon. Több mint egy hónapig évszázadokon át ezzel a szekvenciával örvendeztek a feltámadás csodája felett. Ennek az időszaknak pedig állandó visszatérő eleme volt a feltámadt Krisztusnak mint a gyülekezet jó pásztorának imádása. Ezért is nevezték el a húsvét utáni 2. vasárnapot a Jó pásztor vasárnapjának, melynek vezérmotívumát a János evangéliumában olvasható *„Én vagyok a jó pásztor”* (Jn 10,11a) kijelentés és a 23. zsoltár (*Az Úr énnékem őriző pásztorom*) adta. A svájci reformáció hívei, Kálvin és a genfi gyülekezet, a genfi zsoltárok szerzői is ebbe a hagyományba nőttek bele, ők is évtizedeken keresztül a *Victimae paschali laudes* szekvenciát hallották a húsvéti örömidőben. Ez is magyarázza, hogy miközben a 80. genfi zsoltár szerzője a zsoltár bibliai szövegéhez keresett dallamot, önkéntelenül is fülébe csengett a középkori dallam. Így született egy újabb énekdallam, a 80. genfi zsoltár.

Az éneket egy hosszabb halleluja rész zárja, majd megismétlődik az első részt záró gondolata: „Örvendezzünk, vigadjunk, Krisztus lett a vigaszunk! Halleluja!” A „halleluja” a zsidó istentiszteletből átvett örömkiáltás és Isten magasztalására buzdító felszólítás, mely azt jelenti: dicsérjétek az Urat! (dicsérjétek Jahvét!). Az *Ószövetség*ben 23 alkalommal fordul elő a halleluja a zsoltárokban, az *Újszövetség*ben pedig 4 alkalommal, a *Jelenések könyvé*ben, ahol ezzel a felkiáltással dicsőítik a mennyei Jeruzsálemben a diadalmaskodó Bárányt (Jel 19,1–7). A középkori liturgiamagyarázók szerint önmagában ez a szó, halleluja, az örök húsvéti dicsőítés, az új ember új éneke. Ezt a szót sosem fordították le anyanyelvre, minden istentiszteleten, minden énekben és imádságban a héber formában fordul elő: halleluja. Ugyanezzel a kifejezéssel dicsőítjük a keresztény istentiszteleten a gyülekezet közösségében az igében jelen lévő feltámadt és mennybe ment Krisztust. A római katolikus misében, illetve evangélikus liturgiában is az ige felolvasásához kapcsolódik a halleluja éneklése, hiszen a böjti időn kívül minden istentiszteleten ezzel a felkiáltással hódolunk az Úr előtt. A húsvéti öröm megszólaltatása ez minden vasárnap, minden istentiszteleten. Nem véletlen, hogy a keresztény hagyományban ez volt a legdíszesebb ének, melyet széles, cirkalmas hajlításokkal (melizmákkal) énekeltek, ezzel is kiemelve az egyszavas dicsőítés különlegességét: a Feltámadottnak szól, a feltámadás reményében, és abban a reményben, hogy az éneklők bekapcsolódnak a mennyei istentiszteletbe.

Kiskapusiak a balázsfalvi női világimanapon

A kiskapusi gyülekezet egy csoportja március 2-án részt vett a balázsfalvi református gyülekezet által megszervezett keresztyén nők világimanapján, amelyre már több éve visszajárnak. Erre az ökumenikus alkalomra kilenc gyülekezet mintegy 160 híve gyűlt össze, a házigazda Kabai Ferenc református lelkész volt. Közös énektanulással kezdtünk, majd minden gyülekezet bemutatta műsorát, egyesek nótacsokrot, mások szavalatot. A kiskapusiak két énekkel készültek, illetve egyházunk himnuszát énekelték el közösen a református testvérekkel. Horváth-Mengyán Szofia meghívott lelkész az idei imafüzet mottója alapján hirdette Isten igéjét, a Lk 14,17 szerint. A gyülekezetek műsorai között közös imádságok hangzottak el, és könyörgésekre került sor népünkért, szeretteinkért, gyülekezeteinkért.

A világimanapot Lőrincz Helga, Nagyenyed alpolgármestere is megtisztelte jelenlétével, köszöntő szavaival bátorította a szórványközösségeket. Kihangsúlyozta a nők szerepét és helytállását a jelenkori változó világban.

Adorján Kálmán haranglábi református lelkész bemutatta könyvét, melynek címe *50 arc és 500 mondat.* A szenvedélybetegségekből felgyógyultak gondolatait gyűjtötte össze, akikkel szolgálata során foglalkozott.

Az alkalom szeretetvendégséggel zárult, illetve egy rövid városi körsétára is lehetőség volt, ahol többek között megtekinthettük a híres Apafi-tölgyfát, amely több száz éve áll büszkén Balázsfalva parkjában. Hitben feltöltekezve és az egymás iránti felelősségtudatban megerősödve tértünk vissza otthonunkba. ***H.-M. Sz.***

Brassó, női világimanapok

Brassó városából, valamint a feketehalmi szórvány evangélikus, református, római katolikus és unitárius felekezeteiből érkeztek hívők március 1-jén a brassói evangélikus nőszövetség által szervezett ökumenikus női világimanapra. Idén Szlovénia volt a fókuszban, illetve a szlovén bizottság által kijelölt igeszakasz: „Jöjjetek, mert már minden készen van!" (Lukács 14,17) A meghívót a „nagy lakomára", azaz Isten országába Szeverényi János, a Magyarországi Evangélikus Egyház missziói lelkésze adta át a gyülekezetnek, hirdette az igét a mintegy 130 fős gyülekezetnek. Az igehirdetés után képes vetítéssel ismerkedtünk Szlovéniával, amelynek kétmilliós lakosságából 8500 magyar nemzetiségű, és az ország természeti, földrajzi adottságai, gazdasági helyzete és közbiztonsága roppant kedvező a turizmusnak. Ezt követően a résztvevők szeretetvendégségben, egy asztalközösségben társaloghattak.

Koszta Enikő

Imahét a kereszténység egységéért Kézdivásárhelyen

Ma ér véget a kézdivásárhelyi evangélikus templomban vasárnap óta tartó egyetemes imahét. Vasárnap Végh Nimród evangélikus lelkész, hétfőn Sánta Pál római katolikus plébános, kedden Nagy Adél evangélikus lelkész, szerdán Csáki Levente unitárius lelkész, tegnap Bardócz Csaba református lelkész hirdetett egységre hívó igét, ma az eseménysorozat záróakkordjaként 17 órától Kézdivásárhelyen, 19 órától Szentiványlaborfalván tartanak az unitárius lelkészek alternatív zenés istentiszteletet.

A szerdai igehirdetés után Buzogány-Csoma István kézdivásárhelyi–szentiványlaborfalvi unitárius lelkész, illetve a szentiványlaborfalvi és komollói ifjúsági egylet tagjai adtak elő dicsőítő dalokat. A nemrég kiadott, *Hetedik nap* című albumot jegyző fiatal lelkipásztor lapunknak így nyilatkozott: „Az imahét célja mindig a keresztény egység keresése. Most különleges imahetet tartunk, hiszen arra Végh Nimród evangélikus kollégával egy közös liturgiát találtunk ki, sok dallal, amelyek zömében saját szerzemények. Keressük a közös utat, hiszen, bár nem vagyunk egyformák, mind egy Isten gyermekei vagyunk, és olyan jó egymás mellett megférni."

Daczó Hodor Barna

Imahét... Fazekasvarsándon

A római katolikusokat Szilvágyi Zsolt temesvári plébános, a református csapatot Vékony Zsolt szentleányi lelkész, Béres Levente és Bíró István teológus hallgatók, az ortodox családot a helyi Călin Dragoş lelkész képviselte. Az evangélikus nagycsaládból idén Orosházáról Ördög Endre, Tabról pedig Arató Lóránd érkezett Fazekasvarsándra. A nyitó istentiszteletet, valamint minden este a liturgiai szolgálatot Bohaci Dávid helyi lelkész végezte. Az esti igehirdetési alkalmakat gyakran zárta szeretetvendégség, ahol nemcsak a gyerekek, hanem a gyülekezet idősebb tagjai is átélhették a sokszínű közösség örömét.

K. E.

...Nagyváradon

Az imahét keretében az idén is nyolc keresztény felekezet szervezett tíz különböző helyszínen közös imádkozást. Az evangélikus, református, római katolikus, görögkeleti, görögkatolikus, unitárius, pünkösdi és messiáshitű zsidó hívek minden nap egy másik felekezet templomában vagy imaházában dicsérték az istent. Az alkalmakon összegyűlt perselypénzzel a szervezők az idén az egyik váradi árvaház gyermekeit támogatták. Az evangélikus istentisztelet keretében Kurucz Virág és Benczédi Kristóf VIII. osztályos tanulók hegedűn, illetve orgonán működtek közre. Az evangélikus templomban Nagy Dávid, a messiáshitű zsidó hitközség vezetője tartott tartalmas beszédet, Mátyás Attila helyi evangélikus lelkész pedig a Tabor pünkösdista gyülekezetben prédikált.

Mátyás Attila

...Temesváron

A temesvári evangélikus gyülekezet az idén is együtt szervezte az egyetemes imahetet a vöröscsárdai református gyülekezettel. A meghívott lelkipásztorok hétfőn, kedden és szerdán Vöröscsárdán, csütörtökön, pénteken és szombaton Temesváron szolgáltak. Hétfőn Pakulár Julianna tasnádi református lelkész hirdetett igét, majd sorrendben a következő vendégek következtek: Pakulár István református lelkész, Tasnád; Boros Róbert baptista lelkipásztor, Temesvár; Kocsik Zoltán római katolikus lelkész, Gerhardinum Római Katolikus Teológiai Líceum, Temesvár; Fazakas Csaba református lelkész, Temesvár-Belváros, Bobcsok Ljudovit evangélikus esperes, Nagylak.

Mindnyájuknak köszönjük a szolgálatot, az igehirdetéseket, az énektanítást, a bemutatókat, valamint az együtt imádkozás drága lehetőségét. A gyülekezeteknek megköszönjük az istentiszteleteket követő szeretetvendégségeket.

Kovács Zsombor

Imatized Sepsiszentgyörgyön

A sepsiszentgyörgyi imatizedek évről évre lehetőséget teremtenek, hogy ténylegesen megéljük az ökuméniát, hogy a katolikus ember protestáns istentiszteleten vegyen részt, és a protestáns hívő a katolikus templomban imádkozzék – hangsúlyozta Zelenák József evangélikus lelkész, a Brassói Evangélikus Egyházmegye esperese, a több mint húsz éve indított ökumenikus imasorozat kezdeményezője.

Zelenák József lapunkat arról tájékoztatta, a tavaly szeptemberben a nizzai triatlonversenyen súlyos kerékpárbalesetet szenvedett sepsiszentgyörgyi Cărsteanu-Dombi Márta javára gyűjtenek, aki a sérülés következtében deréktól lefelé lebénult. Hátával egy útszéli fának csapódott, valószínűleg egy csatornafedőn veszítve el a kerékpár irányítását. Nizzában műtötték, két hét után repülővel átszállították Németországba, Murnauba, egy rehabilitációs központba, és azóta is ott van – közölte.

Mártának segítségre van szüksége, hogy újból járni tudhasson és nevelhesse egyéves és nyolc hónapos kislányát. A műtétet Svájcban vagy az Egyesült Államokban fogják elvégezni.

(3szék.ro nyomán)

Kapcsolataink erősítéséért németországi barátainkkal

Egyházunk képviseletében Adorjáni Dezső Zoltán püspök, Fehér Attila egyházkerületi főtanácsos és Fejér Olivér püspöki titkár 2019. március 5–10. között hivatalos találkozókon vett részt Németországban a testvérkapcsolatok megerősítése, a továbbképzés, valamint a közös diakóniai munka megszervezése érdekében.

Berlinben elsőként a Kirchen helfen Kirchen (Egyházak segítenek Egyházaknak) Egyesület képviselőivel: Sabine Erdmann-Kutnevic programreferenssel és Ivelina Kovanlashka kelet-európai programfelelőssel a közös diakóniai, szociális munka és továbbképzés lehetőségeiről folyt megbeszélés. Egyházunk képviselői beszámoltak arról, hogy több egyházközségben is folyik olyan speciális oktatás, foglalkozás, amely a különböző fogyatékkal élő személyekkel foglalkozik. Ezért fontosnak tartják, hogy a közeljövőben egy olyan óvodát és oktatási központot hozzanak létre Sepsiszentgyörgyön, amely regionális szinten is megoldaná a speciális oktatásra szoruló gyerekek to-

vábbképzését és foglalkoztatását. Elmondták, hogy meglátásuk szerint a szakszerű oktatás érdekében szükséges a nevelők, tanárok és a személyzet továbbképzése is, amelyben a szervezet közreműködését és segítségét kérték. A Kirchen helfen Kirchen képviselői elmondták, mindent megtesznek annak érdekében, hogy a létrejövő oktatási központ nevelői olyan korszerű továbbképzéseken vegyenek részt, amelyek elősegítik a speciális oktatásban részesülő gyerekek társadalmi integrációját és képességeiknek megfelelő fejlődését. Egyházunk vezetősége a megbeszélések sorozatát a Deutschen Nationalkomitee des Lutherischen Weltbundes és a Brot für die Welt ösztöndíjbizottság elnökével és referensével folytatták. Dionisie Nicolae Arion elnök vázolta a teológusok és laikusok számára létrehozott nemzetközi ösztöndíj-lehetőségeket, és elmondta a pályázás feltételeit. Beszámolójából kiderült, hogy az ösztöndíjbizottság nagyon fontosnak tartja, és ha szükséges, anyagilag is támogatja az ösztöndíjasok hazatérését és tanulmányaiknak otthoni kamatoztatását. Adorjáni Dezső Zoltán püspök megköszönte az egyházunk számára nyújtott ösztöndíj-lehetőségeket, és kiemelte, hogy nemcsak a tanulmányok bővítése, a látókör szélesítése, a különféle tapasztalatok átélése miatt tartja fontosnak a teológusok és laikusok külföldi tanulmányait, hanem a különféle ökumenikus kapcsolatok kialakítása és megerősítése miatt is. Ezek után személyes beszélgetésre került sor Susanne Werner referenssel, akivel a migráció és integráció egyházi és társadalmi hatásának kérdéseit és különböző értelmezéseit vitatták meg.

Következő útjuk Wittenbergbe, Luther Márton városába vezetett, ahol meglátogatták a Lutheránus Világszövetség Németországi Továbbképző Központját, és megbeszélést folytattak Inken Wöhlbrandt igazgatónővel és Joachim Zirkler tanulmányvezetővel. Adorjáni Dezső Zoltán püspök tájékoztatta őket egyházunk életéről, munkájáról, elért eredményeiről, sajátságos helyzetünkről, valamint egyházunk céljairól és terveiről. De szó esett az ökumenikus kapcsolatok előnyeiről és hátrányairól, valamint a lelkésztovábbképzés lehetőségeinek fontosságáról is. Inken Wöhlbrandt igazgatónő tájékoztatott azokról a lelkésztovábbképző lehetőségekről, amelyekre szeretettel várják egyházunk lelkészeit is.

Rövid városnéző séta után újabb megbeszélés következett Robert Moore-ral, az Amerikai Evangélikus-Lutheránus Egyház németországi képviselőjével. A hivatalos megbeszélés témája az egyházak bemutatásán kívül a bilaterális testvérkapcsolatok jövőjéről szólt.

A következő állomás Lipcse volt, ahol meglátogatták a Gustav Adolf Werk diaszpórában élő evangélikusok támogatására létrehozott központot, találkoztak a központ munkatársaival és megbeszélték a különféle, már tervben lévő, közös egyházi projektek megszervezését és kivitelezését, ugyanis egy olyan szervezetről van szó, amely már évtizedek óta, még a kommunizmus ideje alatt is, támogatta egyházunk működését és különféle programjait. Ezek után hivatalos megbeszélésen vettek részt Enno Haaksszal, a szervezet főtitkárával. A tanulmányi ösztöndíjak, valamint a közös diakóniai munka lehetőségeinek megbeszélésén kívül szó esett a diaszpórában élő evangélikus egyházak közötti testvérkapcsolatok kialakításának lehetőségeiről is.

Hivatalos útjuk utolsó állomása Mecklenburg-Elő-Pomeránia központja, Schwerin volt, ahol az Északnémetországi Evangélikus Egyház elnök-püspökének, Gerhard Ulrichnak nyugdíjba vonulási ünnepi istentiszteletén és egy konferencián vettek részt.

A testvéregyházak püspökeinek rendezett konferencián Adorjáni Dezső Zoltán püspök találkozott a 32 testvéregyház püspökével, akik közül többel személyes megbeszélést is folytatott, tájékoztatva őket egyházunk helyzetéről, valamint megvizsgálták az egyházi testvérkapcsolatok létrehozásának lehetőségeit.

Ennek eredményeként két indiai egyházkerülettel is elkezdték a tárgyalásokat a testvérkapcsolatok kialakításának érdekében.

Személyes megbeszélést folytatott továbbá Christa Hunzinger egyháztanácsossal, aki beszámolt a nemzetközi szinten folytatott munkaágakról. Adorjáni Dezső Zoltán püspök is beszámolt egyházunk nemzetközi kapcsolatairól, valamint bemutatta azokat a munkaterveket, amelyeket közös erőfeszítéssel valósíthatnak meg.

Ugyancsak személyes megbeszélést folytatott Németország egyházi vezetőivel, többek között Frank Otfried July püspökkel, Kirsten Fhers püspök asszonnyal, Andreas von Maltzahn püspökkel, Hans Jürgen Abromeit püspökkel, de nem maradtak el a személyes beszélgetések Mecklenburg-Elő-Pomeránia politikai vezetőivel: Manuela Schwesig miniszterelnök asszonnyal, Stephan Nolte városelnökkel, valamint Rico Badenschier főpolgármesterrel sem.

Hivatalos látogatásaik eredménye az egyházközi és testvérkapcsolatok megerősödése, a kölcsönös párbeszéd intenzitása, sajátos helyzetünk nemzetközi megismertetése, a továbbképzési és ösztöndíj-lehetőségek, valamint a közös diakóniai és szociális szolgálat lehetőségeinek megtárgyalása volt.

Fejér Olivér

Régi barátunk méltatása

Kedves testvéreim!

Kedves Gerhard Ulrich püspök!

Annak idején, amikor hosszas vajúdás, sok-sok tárgyalás után megalakult a nagy Északnémet Evangélikus-Lutheránus Egyház, bennünk felmerült egy kis aggodalom, félelem – hogy mi is lesz ezután a „megszűnt" Mecklenburgi Egyház és a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház kapcsolatából. Ez addig egy jól működő, jól szervezett, élő és aktív, több évtizedes kapcsolat volt. Ez sokkal több volt, mint egy formális, hivatalos, intézményes viszony. Az emberi kapcsolatok, a barátságok, a szívbeli, érzelmi, szubjektív kapcsolatok fontos szerepet játszottak benne.

Őszintén megmondom, attól tartottunk, hogy ha egy ilyen többmilliós, nagy egyházi struktúra magához ölel bennünket, akkor pont az a személyesség, érzelmi töltés, közvetlenség, az emberi oldal fog megszűnni.

Valami, ami szép volt, jó volt, értékes volt, és jön most valami félelmetesen új, valami ismeretlen.

A megalakulás nagy ünnepségén voltunk, valamikor 2012 májusában, sok-sok vendég, ünnepi istentisztelet, állami VIP-vendégek, államelnök, kancellár, diplomaták, egyháziak, világiak, média, nagy tömeg. A sok-sok protokoll, kötelezettség mellett és a rengeteg elfoglaltság ellenére Ulrich püspök talált időt odajönni az asztalunkhoz és szóba állni velünk. Mintha megérezte volna, hogy mi van a szívünkben, a lelkünkben: az a feszültség, aggodalom a jövőnkkel kapcsolatban. Biztató szavakkal, barátsággal fordult hozzánk, még most is emlékszem arra, amit akkor mondott: megnőtt a család, többen vagyunk, de ez nagy ajándék, mert még szebb, még gazdagabb és még erősebb lesz a testvéri kapcsolat. Folytatjuk, Bruder Adorjáni, biztos folytatjuk, lehet, bizonyos dolgok átalakulnak, másképp lesznek, de egyetlen testvérünk kezét sem fogjuk elengedni, sőt talán még jobb lesz a kapcsolat, gazdagabb, mert nagyobb lesz a család. Ulrich püspöknek igaza lett, a dolgok változtak, de jó irányba. A kapcsolat nemcsak megmaradt, de gazdagabb, tartalmasabb, sőt, érdekesebb lett. És ez olyan embereknek köszönhetően, mint Ulrich püspök, vagy Maltzahn vagy Abromeit püspökök, vagy Flade, Jens Peter, Christa Hunzinger, Tilman Jeremias és még sokan mások, nos pont nekik köszönhetően megmaradt ennek a kapcsolatnak az emberi, a személyes, a belső tartalmi oldala, és ami igazán a legértékesebb és a legszebb – a barátság.

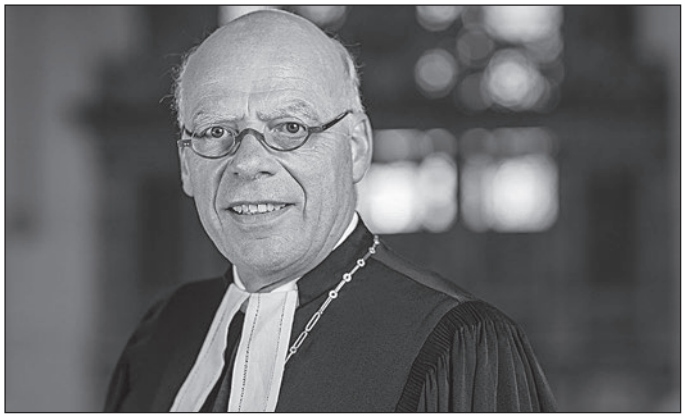

Egy dolog biztos, a barátok pótolhatatlanok, egyediek, kivételesek. Tudjuk, hogy hivatalosan idén visszavonulnak Ulrich, Abromeit, Maltzahn püspökök. Sajnos emberi ittlétünk időben behatárolt. Pótolhatatlan személyiségek lépnek egy lépéssel hátrább. Újak jönnek, talán új lehetőségek nyílnak meg. Ahogy annak idején Ulrich püspök mondta, bizonyos dolgok átalakulnak, másképp lesznek, de a dolgokat folytatjuk, kicsit másképp, de folytatjuk. Folytatjuk, mert annak idején még egy nagyon fontos dolgot mondott Ulrich püspök – ennek a kapcsolatnak az alapja, megtartó fundamentuma nem mi vagyunk, nem mi, egyházi vezetők vagy hívek. Ennek a kapcsolatnak a fundamentuma Isten akarata, Krisztus szeretete, ami, mint egy erős, elszakíthatatlan lánc, összetart minket. A láncszemek mi vagyunk, de a fentről jövő páratlan krisztusi szeretet összekovácsol minket. Ezért nem rajtunk múlik ennek tartóssága.

Kedves Ulrich püspök, te ma hivatalosan átadod a stafétát, egy lépéssel hátrébb lépsz, új ember, új láncszem folytatja a munkát. Ahogy Freddie Mercury is énekelte: The show must go on! A szekér halad tovább. Jó tudni, hogy halad, mert az erő, ami viszi, nem a miénk, hanem fentről jövő ajándék. Tudod, számunkra te pótolhatatlan láncszem vagy, de nem egy emlék, hanem továbbra is élő, fontos láncszem, akivel szétszakíthatatlanul ötvözött egybe Isten szeretete.

További életedet, tevékenységedet kísérje áldás, lelki békesség, jókedv, jó egészség, lelkesedés Krisztus ügye iránt, és kérünk, ne felejtsd el, hogy nálunk testvérek gondolnak rád, szívesen látnak, ha arra jársz, és szívükben és imájukban hordoznak téged, mint ahogy hordozzák, hordozzuk ezt a lelki nagycsaládot is. És a dolgok mennek tovább, mert Isten szeretete hordoz minket.

Adorjáni Dezső Zoltán

Gyermekoldal

Készüljünk együtt húsvét ünnepére!

Jézus Betániából tanítványai kíséretében indult Jeruzsálem felé. Már közeledtek a városhoz, amikor elküldte két tanítványát egy közeli faluba, ahonnan egy szamárcsikót hoztak neki. Jézus felült a szamárcsikóra, és úgy vonult a város felé. Sokan felsőruháikat és pálmaágakat tettek elé, és ezt kiáltották: „Hozsánna a Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön!"

Ezt a bevonulást ünnepeljük virágvasárnap.

Isten azonban nem hagyta a sírban egyetlen fiát, hanem a nagypénteket követő harmadik napon életre keltette őt a halálból, legyőzve ezzel a halál erejét.

Keresd meg a két kép között található 8 különbséget!

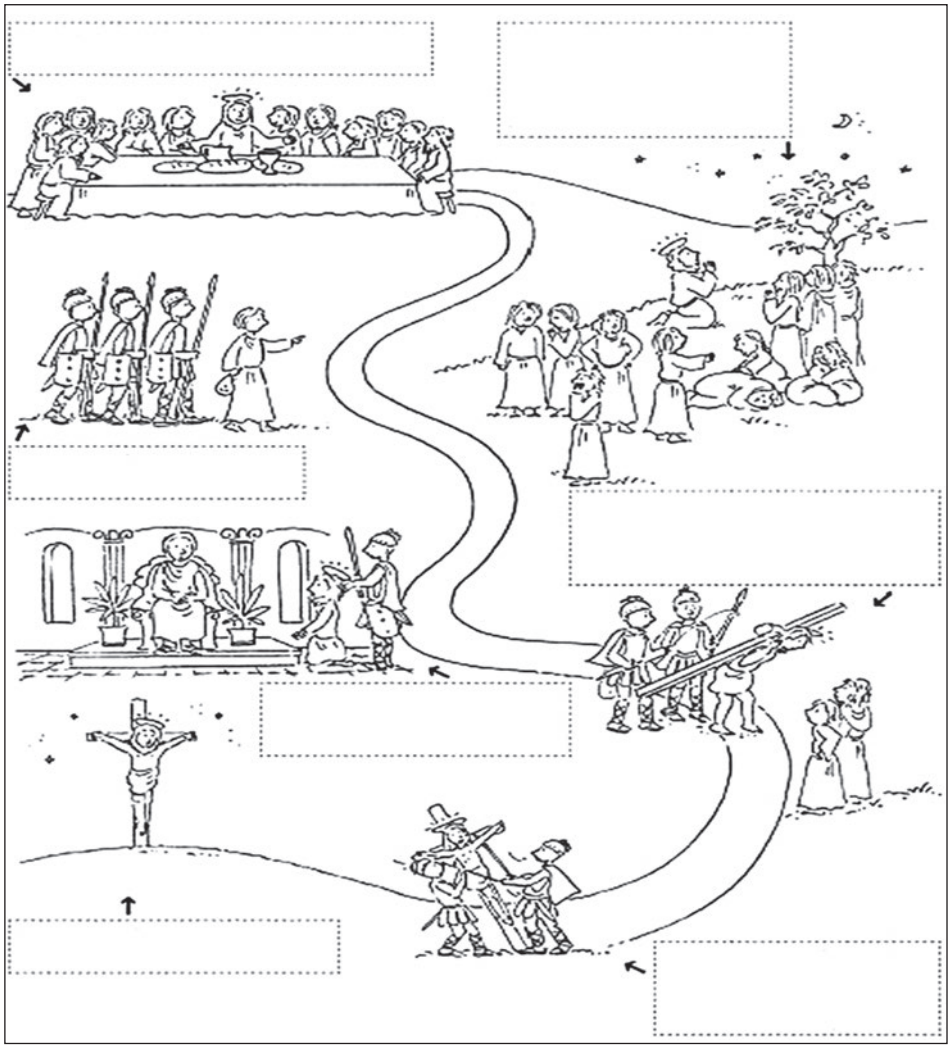

A kép segítségével megtudhatod, hogy mi történt nagycsütörtökön és nagypénteken.

Illeszd az alábbi mondatokat a megfelelő szövegbuborékba!

1. Jézus megérkezett, a katonák szögek és kötelek segítségével feszítik meg.

2. Jézus és tanítványai a Gecsemáné kertjébe mennek. Jézus csendben imádkozott, a tanítványai pedig nagyon féltek.

3. Megérkeztek a katonák, és letartóztatták Jézust.

4. Pilátus kimondta az ítéletet: Jézusnak meg kell halnia. Meg fogják feszíteni.

5. Jézus és tanítványai az utolsó vacsorán egy asztalnál ülnek.

6. Jézusnak nincs több ereje, meghal.

7. Jézus egyedül cipelte nehéz keresztjét. Amíg elért vele a Golgotára, sokan kinevették.

Farsangoltak kicsik, nagyok

Fazekasvarsánd

Február 16-án farsangra gyülekezett a közösség gyerekcsapata, de hozták magukkal édesanyjukat és nagymamájukat is. A gyerekfarsang a hagyomány szerint Gyurkócza Magdolna tanítónő, Palkó Krisztina és a gyülekezet lelkészeinek közreműködésével valósulhatott meg. Az anyukák és nagymamák egész délelőtt az ünnepi ebéd elkészítésén fáradoztak. Míg a gyerekek áhítaton voltak és játszottak, el is készült az ebéd, amely a helyi szokás szerint csakis kolbászos rántotta lehetett. Ezt követték a várva várt fánkhegyek és idén a fánkkürtős is. A jóllakott csapatok ezek után dalokkal, versekkel mutatták be a szebbnél szebb jelmezeket. ***(K. E.)***

Halmágy

A korábbi évek gyakorlatához hűen idén is megszervezésre került a farsangi vesperasorozat a halmágyi egyházközségben. Vízkereszt után, január 16-án Hajdu-Nagy István, Küküllőalmás és Somogyom református lelkésze látogatott el gyülekezetünkbe, hirdette Isten igéjét, képekkel illusztrálva mutatta be gyülekezeteit és az ott végzett munkáját. Január 30-án Kató Szabolcs Ferenc református lelkipásztor, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet tanára hirdette Isten igéjét gyülekezetünkben.

Február 12-én a gyülekezetünk lelkésze, Bandi Attila, majd február 27-én Kunos Lajos székelyzsombori evangélikus lelkipásztor szolgált. Március 9-én, szombaton Bencze Orsolya krizbai evangélikus lévita lelkész hirdette Isten igéjét, majd pedig sor került a hölgyek köszöntésére. A gyülekezet férfi tagjai virággal köszöntötték a nőket, asszonyokat, majd pedig közös vacsorára és ünneplésre került sor. A sorozat mindenik alkalmára lelkes és jókedvű gyülekezet gyűlt egybe, illetve töltötte együtt az istentiszteleteket követő estéket a megterített asztal körül.

(Bandi Márta)

Nagyvárad

Az evangélikus-lutheránus óvoda szervezésében került sor a farsangi ünnepségre, ahová gyerekek, szülők, nagyszülők és munkatársak gyűltek össze mókás jókedvvel elűzni a telet. A nagyszámú közösséget Vincze Zoltán amatőr zenekara szórakoztatta. Az ötletes jelmezekbe öltözött résztvevők boldogan énekeltek, táncoltak, vagy közös gyermekjátékokban szórakoztak. A finom fánkok, az ízletes sütemények és a különféle gyümölcslevek segítettek a jókedv fokozásában. A nemsokára húszéves óvoda régebbi gyerekei is szívesen jönnek vissza és kapcsolódnak be egy-egy ilyen rendezvénybe. ***(Mátyás Attila)***

Sepsiszentgyörgy

A február 16-i farsangi szeretetvendégségen Zelenák József esperes áhítatát követően Szebeni Zsuzsa, a Balassi Intézet sepsiszentgyörgyi fiókjának igazgatója Ignácz Rózsa életéről és munkásságáról tartott előadást. Rengeteg érdekes információval gazdagodtunk a Kovásznán született, de az anyaországban híressé vált színésznőről. Az előadást követően a farsangi vidám alkalom tombolahúzással és szeretetvendégséggel zárult. ***(V. N.)***

Újabb ösvényeken Reményik Sándorhoz

KRAJNIK-NAGY KÁROLY

NEM VALAMELY KEREK ÉVFORDULÓ IHLETTE a Kemény Zsigmond Társaság Reményik-estjét, mégis pótszékekkel kellett telt házat überolni. Kolozsvári vendégelőadókat talán talán még sohasem hallgattak annyian és akkora érdeklődéssel, mint március 19-én este Marosvásárhelyen, a Bernády-házban. (Miközben odakint, a fekete március évfordulóján, ismét csak frontvárosban érezhette magát a gyanútlan látogató...) Apropó azért mégiscsak akadt, éspedig a Reményik Sándor szerkesztette-patronálta *Pásztortűz* szépirodalmi folyóirat megszűnésének a 75. évfordulója. A jó hír az, hogy elkészült és rövidesen hozzáférhetővé is válik a folyóirat összes évfolyamának digitalizált változata.

Az est első előadója, Balázs Imre József irodalomtörténész, egyetemi tanár, maga is költő és lapszerkesztő, aki ezt bejelentette, abban bízik, hogy a forrásanyaghoz ezentúl korlátlanul hozzáférve az eddigieknél jóval árnyaltabb és objektívebb megközelítésekkel készülhet el a jobb sorsra érdemes folyóirat régóta várt monográfiája. Balázs Imre József anyaországi kiadó számára mostanában állít össze egy Reményik-kötetet, ennek kapcsán idézte fel a Kemény Zsigmond Társaság 1942-es Reményik-estjének részleteit is. Amelynek érdekessége, hogy az előadók-felszólalók mindannyian nők voltak, holott családot a költő sohasem alapított, méltatói, életrajzírói is csak „plátói" szerelmeiről tudnak.

„Reményik vívódó költő volt, nagyon sok kétely gyötörte, sokszor elvonult a hegyekbe, szanatóriumokba, magányba, hogy feltöltődjön. Mégis úgy ismerjük, mint az erdélyi magyarság egyik legismertebb költőjét. Kortársai írják róla, hogy mennyire furcsa és különleges ez a költő. Egy visszahúzódó, halk szavú személyiség lesz az, akit követnek az emberek, aki meg tudja fogalmazni azokat a sorokat, amelyek jelszószerűen érvényesek lesznek egy olyan trauma után, mint Trianon" – vázolta fel az előadó a költő habitusát. Magányos, visszahúzódó természetére az addig jómódban élő, életvidám fiatalembert ért Trianon-trauma szolgálhat magyarázatul. Az akkor kezdődő depressziójából a rendszeres természetjárás, az ismétlődő szanatóriumi kezelések sem tudták kigyógyítani. Az utókor főleg a Végvári-versek dacos sorsvállalásának a költőjeként tartja számon, holott költészete a Végvári-versek

után is több szakaszra tagolódott, az *Ahogy lehet* rezignációján át az úgynevezett „korszerűtlen versek" elkeseredett kiábrándultságáig.

Fokozott érdeklődés övezte Nagy Béla nyugalmazott mérnöknek Reményik Károlyról szóló vetített képes előadását. A költő édesapja volt Kolozsvár első okleveles építészmérnöke, és az egyik legjobban menő építkezési vállalat tulajdonosa is. Részletesen bemutatta a Felvidékről származó család genealógiáját, majd a kincses város általa épített tucatnyi reprezentatív középületének a történetét. Amelyeket az előadó az *Evangélikus Harangszó* legutóbbi számában is bemutatott, a vásárhelyi közönség számára viszont mint idegenforgalmi promóció is újdonságként hatott. Akárcsak dr. Nagy Attila orvos-költő beszámolója családtagjának, Olosz Egon orvosprofesszornak Reményik Sándor betegségeit felidéző emlékeiről. Szembetegségét, súlyos rövidlátását maga a költő is emlegeti *A belülvalók árnyéka* című versében, amelynek az első sorában „az üvegtestnek finomka hibáit" panaszolja fel, majd valamivel alább, a versben így folytatja:

„Mit ér a kék azur, / Ha kékjén ott repülnek? / A hamvas rózsa-arc, / Ha reá települnek? / Az aranymintás alkonyat, / Ha beleszövik magukat / E minden mintát átütő / Pokoli pontok, vonalak? / A hó fehérje, dér ezüstje, / Erdők első smaragdja is, mit ér, / Ha ez az őrült szúnyog-karnevál / Minden látásban, mindenütt kísér? / Jaj mit akarnak, mért jönnek velem / Végig, végig, végig az életen."

1941-re a költő depressziója annyira elhatalmasodott, hogy az orvosok az akkoriban szokásos inzulinsokk-terápiához folyamodtak. A páciens ettől először hipoglikémiás kómába esik, rövidre rá viszont derűsen, szinte gondtalanul magához tér. Ez általában így működött, Reményik Sándort viszont hiába próbálták felébreszteni...

Az emlékezetes marosvásárhelyi Reményik-est moderátora és körültekintő házigazdája Csíky Boldizsár zeneszerző volt. Az előadások keretében Reményik-verseket olvasott fel Boros Csaba színművész. Abszolút ősbemutatónak is részesei lehettünk, dr. Láni Oszkár 1936-ban Reményik-versre szerzett dalát Bordos Nagy Kinga zongoraművész kíséretével Kercsó Anna zeneakadémiai hallgató adta elő.

(Nagy Tibor felvételei)